

Alin Ozinian: Melek İpek'e yapılanlar ve Varlık Vergisi

Posted on 16/07/2020

Geçen hafta Koza İpek Holding Yönetim Kurulu Başkanı Akın İpek, annesi Melek İpek'in, Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu (TMSF) yetkilileri tarafından evinden çıkarılmasını gösteren bir video paylaştı sosyal medyada. Daha önce, yaklaşık 10 milyar dolarlık mal varlığına el konulan İpek Holding, şirket hakkında açılan davanın gerekçeli kararındaki iddialara cevap vermişti. Akın İpek, kardeşi Tekin İpek'in hiçbir delil olmadan, bomboş suçlamalarla hapiste 4. yılını doldurduğunu ifade etmişti.

Videoda gerçekten son derece yürek burkan görüntüler var. Hukuksuzluk, adaletsizlik, mala mülke çökme bir yana, bu vahşi siyasetin namlusu kadınlara, çocuklara, hatta yaşlılara çevrildiğinde insafsızlık ve vicdansızlık da tüm çıplaklığı ile kendini ele veriyor...

Bu görüntüler, beni 11 Kasım 1942'de kabul edilen bir kanuna, Türkiye'nin yakın tarihindeki büyük kırılma noktalarından birine götürdü. Varlık Vergisi Kanunu'na.

EVE KONAN VERGİ, EVİ SATINCA BİLE ÖDENEMİYORDU

Türkiye'de yaşayan Rum, Ermeni ve Musevi Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlarının, mülkleri ve servetleri son derece acımasız yöntemlerle devlet marifetiyle el konulmuştu o yıl. Bu öyle bir uygulamaydı ki; gayrimüslimlere ödeyemeyecekleri bir vergi uygun görüldü. Bu verginin ölçüsü bazen o kadar büyük ve saçmaydı ki, mallarını haraç mezat elden çıkardıkları halde, o mülk için belirlenen vergiyi ödeyemeyenler oldu. Evet yanlış anlamadınız, ev için kararlaştırılan vergiyi, evi satarak ödeyememek demektir bu.

Adının Varlık Vergisi olduğuna bakmayın, mükelleflerin yüzde 87'si gayrimüslim azınlıklardan oluşuyordu. CHP hükümetlerinin uzun yıllardır uyguladığı ekonomi politikaları halkın sorunlarını çözmekten iyice uzaklaşmıştı. Siyasi iktidarı elinde tutanlar, “zenginleşmenin ve zenginliği dağıtmanın” direksiyonuna hakimlerdi.

Hükümet, verginin hazırlıklarını yaparken, görünürdeki gerekçeyi “piyasadaki para arzını azaltmak, fiyat artışlarını önlemek, aşırı kazancı vergilendirerek sosyal adaleti sağlamak vb.” gibi hedefler olarak ileri sürse de, kapalı kapılar arkasında konuşulanlar ekonomik önlemler değildi. Kanunun temel amacı kamuoyundan saklanacaktı. Başbakan Şükrü Saraçoğlu ve CHP'nin önemli isimleri tarafından tasarlanan kanun, CHP grup toplantısı gizli oturumunda gerekçeleri ile anlatmış, vekillere “Korkulacak bir durum yok, Varlık Vergisi sadece azınlıkları hedef alacak” denmişti.

AZINLIK TÜCCAR SINIFI ORTADAN KALAKACAK

Cumhurbaşkanı İsmet İnönü, “Varlık vergisi haklı bir tedbir olarak kabul edilmiştir, bu hükmü veren milletin vicdanıdır” derken, Saraçoğlu, “Biz Türküz, Türkçüyüz ve daima Türkçü kalacağız. Bizim için Türkçülük bir kan meselesi olduğu kadar bir vicdan ve kültür meselesidir. Biz halkçı idik, halkçıyız, halkçı kalacağız. Bu kanun aynı zamanda bir devrim kanunudur. Bu Kanun sayesinde piyasaya egemen olan azınlık tüccar sınıfı ortadan kaldırılarak Türk piyasasını Türklerin eline vereceğiz. Kanun, bütün şiddetiyle uygulanacaktır. Biz ne Adam Smith'in talebesi ne de Karl Mark'ın çırağıyız.” demişti.

Her dönem olduğu gibi, hükümet, Varlık vergisinin duygusal atmosferini de hazırlamıştı. 1942 yazı boyunca basın organlarında gayri-müslimlerin fail olarak gösterildiği hırsızlık, karaborsacılık, vurgunculuk ve fahiş fiyatla mal satanlarla ilgili haber, yazılar hatta karikatürler ön plana çıkarılmıştı.

“Harp ve ihtikâr (vurgunculuk)” dolayısıyla kazanılan kazançları vergilendirmek üzere hazırlanan cetvellerde 4 kategori vardı:M: Müslüman (Türk) tüccarlar, G: Gayrimüslimler, D: Dönmeler, E: Ecnebler.

Daha önce din değiştirip Müslüman olanlar da vergiden muaf olamayacaklardı, çünkü CHP’ye göre onlar hala “diğerydiler”.

Varlık Vergisi Kanunu 11 Kasım 1942’de Meclis’te hemen hemen hiç tartışılmadan kabul edildi.

Ne kadar vergi ödeyeceğini belirleyecek Servet Tespit Komisyonları kuruldu. Komisyonlara “kimin ne kadar vergi vermesi gerektiği” şeklindeki istihbarat bilgileri Milli Emniyet (MİT) kanalıyla geliyordu. Komisyonlar vergi tutarını belirlemede serbestti, kararları nihai idi, itiraz edilemedi. Vergi, mükellefe bildirildikten sonra ödeme süresi 15 gündü. Evet sadece, 15 gün.

11 Şubat 1943’de Tasvir-i Efkar gazetesinde çıkan fotoğraf. Aşkale istasyonunda inen ilk mükellef gurubu dondurucu soğukta Pırnakapan köyüne yürüyor.

Bu süre içinde tahakkuk eden vergiyi ödemeyenlerin malları haczedilerek icra yoluyla satılacaktı.

Buna rağmen borcunu ödeyemeyen mükelleflere borçlarını “bedenen çalıştırarak ödetmek” amacıyla çalışma kamplarına gönderilmesi öngörülüyordu.

SİZ TOPTAN DELİRDİNİZ Mİ?

Varlık Vergisi ilk çıktığında kamuoyunda “aşırı kazancı” vergilendirecek bir araç olarak algılanmış, meslekten maliyeciler bile olayı kavrayamamıştı. İstanbul Defterdarı Faik

Ökte'nin meslektaşı ve hocası Prof. Fazıl Pelin, Varlık Vergisi metni gazetelerde yayınlanınca, öğrencisi Faik Ökte'ye "İtiraza, temyize ait bir hüküm yok! Verginin nispeti malum değil? Oğlum siz toptan deli mi oldunuz?" demişti.

Varlık Vergisi Kanunu'nun uygulandığı Aralık 1942 ve Ocak 1944'te başta İstanbul olmak üzere Türkiye'de gayrimüslimlere ait binlerce taşınmaz mülk, ev ve işyeri haczedilerek haraç mezat satıldı, el değiştirdi. Verginin ödeme süresinin bittiği 21 Şubat 1943 tarihinden hemen sonra zorunlu çalışma için mükelleflerin kampta toplanmasına başlandı.

VERGİYİ ÖDEYEMEYEN ÇALIŞMA KAMPINA

Zorunlu çalışma kararı mükelleflerden yalnızca (G) grubunda yer alan gayrimüslimlere uygulandı ve zorunlu çalışma yeri olarak Erzurum'un Aşkale ilçesi seçildi. Varlık Vergisi sırasında çalışma kamplarına toplam olarak 1.400 gayrimüslim vatandaş yollandı. Bu insanlardan 21'i "borçlu olarak" Aşkale'de hayatını kaybeti, bir çoğu ise sakatlandı.

Varlık Vergisi, açıklanan gerekçelerinin ötesinde; Türkiye'deki Rum, Musevi ve Ermeni vatandaşların; hak ve hukuklarını yok sayarak, ticaret ve sanayideki etkinliğini kırmak, onlara ait ticari inisiyatif, servet ve sermayenin Türklere aktarımını sağlamak için sert tedbirler alınarak uygulanan; azınlıklar açısından yıkım, Türkler için iktisadi yeniden doğuş dönemi oldu.

Genel kanının aksine Varlık Vergisi'yle sadece azınlık burjuvazisi hedeflenmiş değildi. Varlık Vergisi'yle azınlıkların tümünün tüketilmesi hedeflendi. Vergi sebebi ile bir çok fakir insan, evsiz kaldı, aç kaldı.

Bugünlerde İpek, Boydak, Dumankaya ve daha bir çok ailenin başına gelenlere baktıkça aklıma, hükümetin bir kanun gibi sunduğu oysa son derece ideolojik bir "kapital hırsızlığı"

olan Varlık Vergisi geliyor.

“Diğeri” bellediğini yok etmek için Erdoğan kadim devlet reflekslerinden yararlanmayı bir borç biliyor.

Kötü yönetim, boşalan hazine, ekonomik sık boğaz, derin nefret ile yoğrulunca, bu kez sıra Türkün ve müslümanın da malına, banka hesaplarına ve dolayısı ile huzuruna göz dikmeye varabiliyor.

1942’de susmasaydık hatta 1942’den bugüne gelene kadar olup bitene ses çıkarsaydık acaba farklı mı olurdu her şey diye düşünmeden edemiyor insan. En azından şimdi olanı biteni görmekte, kafamızı kuma gömmemekte yarar var.

Kaynak: kronos34.news/